

แสดงบ้านตะโล๊ะกาโปร์ ตะโล๊ะโอร และตะโล๊ะสะมีแล

ชาวบ้านมีอาชีพประมงทางฝั่งอ่าวไทยมากกว่า มีการสร้างศาลาละหมาดใกล้กับอ่าวไทยแต่ปัจจุบันอยู่ในทะเลไปแล้ว ทุกปีหมู่บ้านนี้จะถูกน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งทำให้พื้นดินระหว่างอ่าวปัตตานีกับอ่าวไทยมีเนื้อที่ประมาณ ๑๐ เมตรเท่านั้น ชาวบ้านที่เคยอาศัยใกล้กับอ่าวไทยต้องหนีไปสร้างบ้านในพื้นที่ข้างใน เพราะบ้านเดิมถูกกัดเซาะจนตำแหน่งปัจจุบันอยู่ในทะเลไปแล้ว ชาวบ้านที่ย้ายมาเมื่อราว ๑๒ ปี นี่ตั้งบ้านเรือนในปัจจุบันห่างจากอ่าวไทยราว ๕๐ เมตร ส่วนที่ยังไม่ได้ย้ายไปคือ *ปะดอแม* ที่เพิ่งเสียชีวิต ผู้นี้แต่เดิมเป็นคนคาโตะที่ชาวบ้านนับถือมาก ได้รับการแต่งตั้งเป็นโตะอิหม่ามคนแรกของหมู่บ้านและได้สอนอัลกุรอ่านให้กับชาวบ้าน ในยุคที่ยังไม่มีถนน คนตะโล๊ะสะมีแลจะเดินเท้าไปซื้อเครื่องครัวและเครื่องมือ

ประมงที่บ้านคาโตะเป็นส่วนใหญ่ เช่น ข้าวสาร อวน เป็นต้น ฟังจะมีร้านขายของกันเมื่อราว ๑๕ ปี มา

การทำมาหากินในอดีต การทำประมงของชาวบ้านแห่งนี้เหมือนกับหมู่บ้านในละแวกเดียวกัน แต่ไม่มีเครื่องมือประมงที่ชาวบ้านเรียกว่า *บือละ* เพื่อใช้ชักกุ้ง จะมีเพียง *ปูกะยาริง* ซึ่งหมายถึงอวนลากกุ้งด้วยคน ๓ คนต่อลำ และ *ปูกะซีเยาะ* รูปแบบคล้ายกับ *ปูกะยาริง* ใช้ *งาวา* หรือเบ็ดราวปลาตุก ๑ – ๒ ต่อลำ *งาวอ* หรืออวนรุนกุ้ง รุนด้วยคน ๑ ลำต่อหนึ่งคน แหหรือ *ยาลอ*

ปลาที่ได้จะนำไปขายที่ตลาดนัดฝั่งตรงข้ามอ่าวไปขายที่ *กรือเซะ* พายเรือไปจอดที่ *ตะโมะ* แล้วเดินเท้าต่อ บางครั้งได้ปลาเต็มเรือกอและ ทำให้ไม่มีเวลาได้หลับนอนต้องใช้เวลาปีงปลาทั้งคืนจนใกล้สว่างและปลาที่ขายในสมัยนั้น คิดเป็นตัวปลาที่ปิ้งแล้ว ๗ – ๘ ตัว ราคา ๑ .๕๐ สตางค์ หรือไม่ก็ทำแห้งเพื่อเก็บไว้กินหรือแจกจ่าย เช่น ไปแลกเปลี่ยนกับชาวบ้านที่อำเภอมายอโดยพายเรือไปตามแม่น้ำยะหริ่ง ส่วนชาวบ้านที่ไม่มีเครื่องมือประมงดังกล่าวจะอาศัยรับจ้างคนจีนที่บ้านบูคือออกทำประมงอวนดั่งเก

บ้านกรือเซะและบ้านบานา เป็นชุมชนใหญ่ไปจนถึงหมู่บ้านบานาที่แปลว่าเมือง ที่หมู่บ้านกรือเซะและบานานี้ มีคนหลากหลายเชื้อสายที่อยู่รวมกัน เช่น จีน อินเดีย มลายู ไทย? เพราะชุมชนกรือเซะมีคลองที่เรือสำเภของพ่อค้าสามารถเข้าถึงได้ คนกรือเซะเป็นคนที่เก่งในด้านค้าขาย และเป็นคนที่มีความรู้ด้านศาสนา มีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอยู่ในบริเวณใกล้เคียงถึง ๓ แห่ง คือ โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา โรงเรียนสตรีวิทยา โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ ทั้งสามโรงเรียนคนในพื้นที่เป็นเจ้าของ และเมื่อประมาณ ๓๐ ปีก่อน มีคนจีนมาเปิดร้านบริเวณหลังมัสยิดกรือเซะเพื่อเป็นของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ขายอาหารทะเลแห้ง เช่น ปลาหมึกแห้ง หูลาหมแห้งและผลไม้ดอง เป็นต้น แต่หลังจากเหตุการณ์รุนแรงที่มัสยิดกรือเซะคนจีนเหล่านี้ย้ายออกไปจากพื้นที่จนหมด ปัจจุบันมีร้านของชาวมุสลิมประมาณ ๓ ร้านที่ยังขายอยู่

คนที่เป็นผู้นำและเป็นพี่เฒ่าของชาวบ้าน จะได้รับการแต่งตั้งจากรัฐเป็นผู้ได้รับสัมปทานชายหาด (*ปาเจาะปาตา*) มีหน้าที่เก็บไข่เต่าทะเลและสามารถจับคนที่ขโมยไข่เต่าทะเลในสมัยนั้นได้ ชายหาดจากบ้านคาโตะจนถึงบ้านบูติ คนที่ได้รับหน้าที่นี้คือ *เปาะเตะ กือรามะ* จะเดินเท้าตามชายหาดจากคาโตะไปจนถึงบ้านบูติ เพื่อเก็บไข่เต่า

เปาะเตะแต่เดิมเป็นคนปาละ (บาราโหม) มาสร้างบ้านที่บูดิเมื่อประมาณ ๘๐ ปีที่แล้วจนมีลูกหลานที่บูดิมาถึงปัจจุบัน หลังจากที่เปาะเตะเสียชีวิต คนที่ทำหน้าที่สัมปทานชายหาดต่อมาอีก ๒ คน เป็นคนดาโต๊ะ คือ ผู้ใหญ่บ้านจะโชะ (เสียชีวิตแล้ว) และ กำนันลายิสาแม (เสียชีวิตแล้ว) ซึ่งเป็นคนสุดท้ายที่ได้รับสัมปทานก่อนรัฐจะประกาศยกเลิก

สาเหตุที่ชาวบ้านตั้งชื่อ *กือรามะ* ให้เปาะเตะ มีเรื่องเล่าว่า มีชาวบ้านแก่งเป็นบ้าเพื่อพิสูจน์ความสามารถของหมอบหรือบอมอ ในสมัยนั้น มีหมอบหลายคนมารักษาแต่ไม่หาย ชาวบ้านไปบอกเจ้าเมืองยะหริ่ง เจ้าเมืองจึงให้เปาะเตะไปรักษา พอเปาะเตะไปถึงพบคนที่แก่งบ้าอยู่บนหลังคาบ้านจึงเรียกให้ลงมา แล้วพูดว่าไปว่า แก่งบ้าทำไม ปรากฏว่าเขาก็หายเป็นปกติ ชาวบ้านจึงมีความเชื่อว่าเปาะเตะเป็น คนศักดิ์สิทธิ์หรือ *กือรามะ*

อาชีพในปัจจุบัน การทำประมงของชาวบ้านแห่งนี้ประมาณร้อยละ ๘๐ ของคนในพื้นที่ใช้เครื่องมือไม่กี่ชนิด แตกต่างอย่างมากกับคนในหมู่บ้านละแวกเดียวกัน พวกเขาใช้วนลอยกุ้งมากที่สุด รองลงมาคือ วนปลากระบอกและวนล้อมปลากดซึ่งมีเพียง ๓ ครอบครัวเท่านั้น คนส่วนใหญ่จะทำประมงทางฝั่งอ่าวปัตตานี มีบางช่วงเท่านั้นที่ออกไปทะเลนอกอ่าว ไม่มีมรสุมในช่วงประมาณเดือนสิงหาคมจนถึงปลายเดือนตุลาคม และอีกร้อยละ ๒๐ จะไปเป็นแรงงานร้านต้มยำกุ้ง ทำงานโรงงานในตัวจังหวัด มีส่วนน้อยมากที่เป็นข้าราชการ

บ้านตะโลกะโปร์

สภาพหมู่บ้านแห่งนี้เหมือนกับหมู่บ้านติดชายทะเลทั่วไป เพราะพื้นที่แออัดมีจำนวนคนมาก มีมัสยิด ๑ แห่ง ศาลาละหมาด โรงเรียนประถม ๑ แห่ง โรงเรียนสอนศาสนา (ตาดีกา) ๑ แห่ง ส่วนอานามัยประจำตำบลอยู่ที่หมู่บ้านท่าด่านและมีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นแหล่งค้าขายที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนแห่งนี้คือ *อ่าวตะโลกะโปร์* ซึ่งราชการไทยเปลี่ยนชื่อเป็น อ่าวปูน แต่นักท่องเที่ยวก็ยังรู้จักในนามอ่าวตะโลกะโปร์มากกว่า

สาเหตุที่มีการตั้งชื่อตะโลกะโปร์นั้นเล่าว่า บ้านแห่งนี้เคยทำปูนด้วยกากหอยที่เก็บมาจากทะเล คำว่า *ปูน* แปลเป็นภาษาท้องถิ่น คือ *กาโปร์* ในอดีตตำบลตะโลกะโปร์จะรวมถึงตำบลแหลมโพธิ์ในปัจจุบันด้วย

การทำกินในอดีต หมู่บ้านแห่งนี้จะตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มๆ ติดกับชายฝั่งอ่าวไทย มีอาชีพหาปลาในอ่าวไทยและปลูกแตงโมเสริมหลังน้ำท่วม หากในยามที่ทะเลมีคลื่นแรงหรือไม่ได้ทำอะไรต้องเอาเงินที่สะสมจากการทำงานที่ผ่านมาใช้จ่ายในครอบครัว การทำประมงในอดีตจะไม่แตกต่างมากนักกับชุมชนในละแวกเดียวกัน อุปกรณ์ที่ทำรายได้ในสมัยนั้น คือ วนดั่งเกและวนล้อมปลาทุ (*บุกะดาแล*) ทั้งที่เป็นของชาวบ้านและเป็นคนจีน ชื่อ *ไอทอง* ส่วนปลาที่จับได้ บางส่วนนำมาทำปลาแห้งโดยเฉพาะปลาหลังเขียวและปัจจุบันก็ยังทำปลาแห้งอยู่

